

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Każdego roku w okresie sezonu grzewczego, trwającego od września do kwietnia, stacje monitoringowe jakości powietrza Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach wykazują przekraczanie dopuszczalnych norm dla pyłu zawieszonego PM 10 i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu.

Liczba dni z przekroczoną normą dobową dla pyłu zawieszonego PM 10, określoną na poziomie 50 µg/m³, wynosiła w 2014 roku w obszarach zabudowy mieszkaniowej od 53 do 144 dni. Przy szczególnie niekorzystnych warunkach pogodowych (niskie temperatury i bezwietrznie) stężenia pyłu zawieszonego przekraczają wielokrotnie dopuszczalną normę i każdego roku ostrzegamy społeczeństwo o niebezpieczeństwie przekroczenia wartości progowej 200 µg/m³ wskazującej na niebezpieczeństwo wystąpienia poziomu alarmowego (od 300 µg/m³), który również jest przekraczany.

Przekroczone są również normy dla jeszcze bardziej szkodliwego dla naszego zdrowia pyłu PM_{2.5} (norma roczna 25 µg/m³) oraz rakotwórczego benzo(a)pirenu (norma roczna 1 ng/m³). Główną przyczyną złej jakości powietrza w okresie sezonu grzewczego jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych, czyli tzw. „niska emisja” ze względu na małą wysokość kominów, z których emitowane są zanieczyszczenia.

Na terenie Śląska, poza emisją z budynków indywidualnych, występującą głównie w małych i średnich miejscowościach, problem tego typu emisji występuje również w dużych miastach, i związany jest ze starą zabudową mieszkaniową wielorodzinną (tzw. „familoki”).

Ta szkodliwa emisja powodowana jest głównie spalaniem paliw złej jakości, w bardzo wielu przypadkach w starych paleniskach, o słabych parametrach energetycznych. Podobny problem występuje również w małych firmach produkcyjno-usługowych, z których emisja nie wymaga uzyskania pozwolenia. W okresie od maja do września przekroczenia normy dla pyłu zawieszonego występują sporadycznie, ale wysokie i bardzo wysokie poziomy stężenia w okresie zimowym powodują przekroczenie normy rocznej wynoszącej 40 µg/m³.

W mniejszym stopniu na złą jakość powietrza w naszym otoczeniu wpływa emisja przemysłowa (czyli tzw. punktowa) oraz transport (emisja liniowa).

W województwie śląskim, w okresie ostatnich 10 lat, emisja pyłów do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych spadła z poziomu 27 tys. ton/rok (2004) do poziomu około 11 tys. ton/rok (lata 2012-2014).

Działania zmierzające do poprawy jakości powietrza zostały określone w czterech Programach Ochrony Powietrza (POP), uchwalonych przez Sejmik Województwa Śląskiego. Ostatni POP został uchwalony w listopadzie 2014 roku. W ramach realizacji POP przewiduje się m.in.:

- rozbudowę i integrację sieci ciepłowniczej, czyli podłączenie jak największej liczby budynków mieszkalnych do sieci ciepłowniczej.
- wyeliminowanie spalania paliw złej jakości w piecach domowych,
- wyeliminowanie spalania odpadów w paleniskach domowych,
- ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych oraz ograniczanie emisji ze źródeł przemysłowych.

Zadania określone w POP powinny być realizowane przede wszystkim przez gminy województwa śląskiego, ale każdy mieszkaniec województwa może przyczynić się do poprawy jakości powietrza, mając na uwadze zakres zadań przewidywanych do realizacji.

W sprawach związanych z możliwościami dofinansowania podłączenia budynku mieszkalnego do sieci ciepłowniczej lub wymianą starego paleniska na nowoczesne, o znacznie mniejszym poziomie emisji zanieczyszczeń do powietrza, należy skontaktować się z urzędem miasta/gminy lub Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Występujące w okresie lata przekroczenia ozonu związane są przede wszystkim z dużym nasłonecznieniem oraz wysokimi temperaturami i obecnością w powietrzu tzw. prekursorów ozonu (m.in. tlenki azotu, węglowodory). Na to zanieczyszczenie mamy znacznie mniejszy wpływ niż na emisje pyłów.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach
ul. Wita Stwosza 2, 40-036 Katowice
tel. (32) 251-80-40, tel./fax (32) 251-55-54
e-mail: sekretariat@katowice.wios.gov.pl
www.katowice.wios.gov.pl